

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. júla 2014 v trestnej veci obžalovaného **R. Š. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T 15/2014, z 3. júla 2014 takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T 15/2014, z 3. júla 2014 **sa z r u š u j e**.

II. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného R. Z., nar. X., o prepustenie z väzby **sa z a m i e t a**, s tým, že dôvody väzby trvajú naďalej podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

III. Väzba obžalovaného R. Z. dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. **sa n e n a h r á d z a**.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T 15/2014, z 3. júla 2014 bol podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obžalovaný R. Z. prepustený z väzby na slobodu. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že obžalovaný R. Z. dňa 3. júla 2014 prostredníctvom obhajcu podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že sú tu nové dôvody na prepustenie z väzby. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 55/98, pričom v pribiehajúcom trestnom konaní z vykonaného dokazovania vyplýva, že okrem výpovede svedka N., ktorý nepriamo označuje obžalovaného ako šoféra

motorového vozidla, nebol vykonaný a nie je navrhnutý ani žiadny ďalší dôkaz, ktorý by mohol priamo či nepriamo potvrdiť jeho výpoveď. Zároveň došlo k výpovedi obžalovaného Š., ktorý obžalovaného Z. vyviňuje a k výpovedi obžalovaného D., ktorý rovnako vyviňuje obžalovaného Z. zo spáchania skutku. Dôvody väzby tak, ako boli ustálené u obžalovaného Z., pominuli, nikdy sa nechoval kolúzne a ani nemal reálnu možnosť ani dôvod niekoho ovplyvňovať a je bezúhonný. Ďalšie konanie, ktoré je proti nemu vedené na Okresnom súde Trnava, prebieha už približne 7 rokov a v tej dobe sa nedopustil žiadneho ďalšieho činu. Riadne sa obžalovaný dostavoval a platí princíp prezumpcie neviny. Prokurátor navrhol žiadosť obžalovaného Z. o prepustenie z väzby na slobodu zamietnuť. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žiadosť obžalovaného R. Z. je dôvodná. V rámci hlavného pojednávania bola vykonaná väčšia časť dokazovania výpoveďami svedkov, ktorých mohol kolúzne ovplyvňovať a ďalšie dokazovanie, ktoré bude na hlavnom pojednávaní vykonané, nie je takého charakteru, ktoré by odôvodňovalo obavu z možného ovplyvňovania. Dôvody kolúznej väzby teda pominuli. S poukazom na to, že obžalovaný je vo väzbe od 2. augusta 2013, ako aj na dôkaznú situáciu, ktorá bola zistená na hlavnom pojednávaní, došlo k zoslabeniu dôvodov preventívnej väzby až do takej miery, že súd prvého stupňa môže dospieť k záveru, že aj dôvody preventívnej väzby u obžalovaného pominuli.

Uznesenie súdu prvého stupňa bolo vyhlásené na hlavnom pojednávaní dňa 3. júla 2014 a po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal sťažnosť, ktorú odôvodnil písomným podaním zo 7. júla 2014. V písomných dôvodoch sťažnosti prokurátor podrobne rozoberá doteraz vykonané dokazovanie a dochádza k záveru, že nedošlo k zoslabeniu dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť obžalovaný R. Z.. Svedok F. N. aj na hlavnom pojednávaní stále usvedčuje uvedeného obžalovaného, pričom jasne vypovedal, že obžalovaný R. Š. mu povedal, že bude pokračovať v konaní smerujúcom k usmrteniu poškodeného M. Š. práve s obžalovaným R. Z.. V súvislosti s existenciou dôvodnosti trvania takzvanej kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prokurátor poukazuje na kolúzne správanie sa obžalovaného, ktoré bolo podkladom pre existenciu kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. od samého začiatku obmedzenia osobnej slobody obžalovaného R. Z., pričom tento dôvod väzby akceptovali súdy v podstate až do 3. júla 2014. V súvislosti s existenciou trvania takzvanej preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. prokurátor tvrdí, že v prípade prepustenia obžalovaného R. Z. na slobodu, existuje obava z dokonania skutku, keďže všetky ostatné osoby, ktoré sa mali podieľať na skutku, sú v súčasnosti buď vo výkone trestu odňatia

alebo vo väzbe v inej trestnej veci. V prílohe k sťažnosti pripojil kópiu uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por., ČVS: PPZ-185/NKA-PZ-BA-2014, zo dňa 3. júna 2014, ktorým boli obvinení M. K. - ako objednávateľ a M. B. pre pokus obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy, pričom objektom konania páchatel'ov mal byť M. Š.. Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a aby rozhodol vo veci sám tak, že podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietne žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. Poukázal zároveň na to, že v predmetnej veci u obžalovaného R. Z. nie sú ani žiadne výnimočné okolnosti prípadu v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por., aby bola jeho väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

K dôvodom sťažnosti prokurátora sa vyjadril obžalovaný R. Z. prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo 14. júla 2014. V písomnom podaní, po konštatovaní základných faktov v prebiehajúcom trestnom konaní, rozoberá výsledky dokazovania, ktoré bolo vykonané na hlavnom pojednávaní v termíne od 1. júla 2014 do 3. júla 2014 na súde prvého stupňa a opakuje a rozširuje svoju argumentáciu, na ktorej založil žiadosť o prepustenie z väzby tak vo vzťahu k dôvodnosti tzv. kolúznej väzby ako i k dôvodnosti preventívnej väzby. Obžalovaný R. Z. v písomnom podaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa so spisovým materiálom sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por., na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré by mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimo

trestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť prokurátora proti uzneseniu súdu prvého stupňa bola podaná v súlade s ustanovením § 83 Trestného poriadku, § 185 ods. 1 Trestného poriadku, § 186 ods. 1 Trestného poriadku. Zároveň, túto, prokurátor v súlade s § 189 ods. 3 Trestného poriadku odôvodnil.

Najvyšší súd sa nestotožnil s napadnutým výrokom uznesenia súdu prvého stupňa, ktorý považuje za neudržateľný a s poukazom na povahu veci sám o väzbe **obžalovaného R. Z. rozhodol.**

Z vyšetrovacieho a súdneho spisu vyplýva nasledovná základná faktografia v prebiehajúcej trestnej veci obžalovaného R. Š. a spol.

Vyšetrovateľ Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, Prezídia Policajného zboru uznesením zo dňa 30. júla 2013, ČVS : PPZ-644/NKA-PZ-BA-2013, vzniesol R. Z. (a iným osobám) obvinenie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

L. B. ako hierarchicky najvyššie postavená osoba v jednej časti zločineckej skupiny, ktorej členovia sa označujú ako „S.“, na základe objednávky od doposiaľ nezistenej osoby zadal s príslubom finančnej odmeny v bližšie nezistený deň začiatkom roka 2010, na bližšie nezistenom mieste, R. Š., ako nižšie postavenému členovi zločineckej skupiny, usmrtenie M. Š., nar. X., kde R. Š. následne oslovil R. Z. a spolu s vopred uváženou pohnútkou pripravili usmrtenie M. Š. a to tak, že dňa 2. marca 2011, v čase okolo 09.20 hod., potom, ako sa M. Š. zohol na zadné sedadlo osobného motorového vozidla Hyundai Santa Fe EČV: D. stojaceho v areáli čerpacej stanice B. na H. ulici v R., sa kuklou zamaskovaný R. Š. pokúsil cez stiahnuté zadné okno za sedadlom spolujazdca osobného motorového vozidla značky Škoda Octavia čiernej farby s nezisteným EČV stojaceho na H. ulici v R. najmenej jedenkrát vystreliť na M. Š. z bližšie nezistenej strelnej zbrane s namontovaným tlmičom, avšak k výstrelu a zraneniu M. Š. nedošlo, pričom následne R. Š. spolu s R. Z., ktorý riadil

osobné motorové vozidlo Škoda Octavia čiernej farby s nezisteným EČV, v ktorom sa nachádzal R. Š., z miesta činu ušli.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 25. apríla 2014 pod č. VII/2Gv 117/13/1000-143, podal obžalobu okrem iných na R. Z. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe v bode 1/, že

M. K. ako člen zločineckej skupiny, ktorej členovia sa označujú ako „S.“ a pôsobiaci priamo pod hierarchicky najvyšším postaveným členom celej zločineckej skupiny s prezývkou „K.“, požiadal na bližšie nezistenom mieste a v bližšie nezistený deň pravdepodobne začiatkom roku 2010 L. B., ako hierarchicky najvyššiu postavenú osobu v jednej časti, tej istej zločineckej skupiny „S.“, o zabezpečenie vykonania únosu M. Š., nar. X., prostredníctvom L. B. podriadených, nižšie postavených členov zločineckej skupiny „S.“, za čo sľúbil odmenu 15 000 €, kde následne M. K. v bližšie nezistený deň roka 2010 pred dňom 25. júla 2010 pravdepodobne v priestoroch F. na M. č. X. v B. oslovil L. B. s tým, že zmenil objednávku z únosu na usmrtenie M. Š. a zvýšil odmenu na sumu 35 000 €, na čo L. B. zadal uvedenú objednávku na usmrtenie M. Š. s prísľubom uvedenej finančnej odmeny na bližšie nezistenom mieste R. Š., ako nižšie postavenému členovi zločineckej skupiny „S.“, pričom M. K. okrem informácií o osobe M. Š. poskytol na vykonanie skutku aj zálohu vo výške 5 000 €, ktorú odovzdal L. B. v bližšie nezistený deň roka 2010 pred dňom 25. júla 2010 pravdepodobne v priestoroch F. na M. č. X. v B. a L. B. ju následne odovzdal R. Š., ktorý oslovil aj R. Z. a spolu pripravili usmrtenie M. Š. a to tak, že dňa 2. marca 2011 v čase okolo 09.20 hod. potom, ako sa M. Š. zohol nad zadné sedadlo osobného motorového vozidla Hyundai Santa Fe EČV: D. stojaceho v areáli čerpacej stanice B. na H. ulici v R., sa kuklou zamaskovaný R. Š. pokúsil cez stiahnuté zadné okno za sedadlom spolujazdca osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia čiernej farby s nezisteným EČV stojaceho na H. ulici v R. najmenej jedenkrát vystreliť na M. Š. z bližšie nezistenej strelnej zbrane s namontovaným tmičom, avšak k výstrelu a zraneniu M. Š. nedošlo, pričom následne R. Š. spolu s R. Z., ktorý riadil osobné motorové vozidlo Škoda Octavia čiernej farby s nezisteným EČV, v ktorom sa nachádzal R. Š., z miesta činu ušli.

Súd prvého stupňa vykonal v trestnej veci obžalovaného R. Z. a spol. hlavné pojednávanie v dňoch 1. marca 2014 až 3. júla 2014, pričom hlavné pojednávanie

je aktuálne odročené na 31. júla 2014. Z obsahu zápisníc ohľadom pojednávanií vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal doteraz prevažujúcu väčšinu dôkazov a na hlavné pojednávanie dňa 31. júla 2014, je okrem strán konania predvolaný znalec PhDr. M. a svedok - poškodený M. K..

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 61/2013, z 2. augusta 2013 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Tost 25/2013, z 13. augusta 2013 bol obžalovaný R. Z. vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že lehota väzby začala obžalovanému plynúť od 31. júla 2013 o 11.15 h.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 61/2013, z 12. februára 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Tost 5/2014, zo dňa 18. februára 2014 bola obžalovanému R. Z. predĺžená lehota väzby do 31. mája 2014 a jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 5. mája 2014, sp. zn. BB-4T 15/2014, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tost 17/2014, zo dňa 12. mája 2014 bola zamietnutá žiadosť obžalovaného R. Z. o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T 15/2014, z 9. júna 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 24/2014, z 19. júna 2014 bola zamietnutá žiadosť obžalovaného R. Z. o prepustenie z väzby na slobodu a jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej

žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Obžalovaný R. Z. podal novú žiadosť o prepustenie z väzby dňa 3. júla 2014, teda pred uplynutím 30-dňovej lehoty po právoplatnosti uznesenia, ktorým bola jeho predchádzajúca žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá.

Najvyšší súd preskúmal obsah žiadosti obžalobného R. Z. o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola doručená súdu prvého stupňa 4. júna 2014 (č.l. 3973-3977) a obsah žiadosti z 3. júla 2014, ktorú obžalovaný R. Z. predniesol na hlavnom pojednávaní prostredníctvom svojho obhajcu (č.l. 4102) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď meritórne rozhodol o žiadosti obžalovaného R. Z. z 3. júla 2014 napriek tomu, že táto bola podaná pred uplynutím 30-dňovej lehoty po právoplatnosti rozhodnutia príslušného súdu o predchádzajúcej žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby, ktorým bola žiadosť obžalovaného zamietnutá. V žiadosti z 3. júla 2014 totiž obžalovaný R. Z. uvádza nové dôvody, pre ktoré žiada prepustenie z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, ktorými odôvodnil svoj záver o tom, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku vzhľadom na aktuálny stav trestného konania u obžalovaného R. Z. pominuli. Argumentácia súdu prvého stupňa je v tejto časti napadnutého uznesenia výstižná, najvyšší súd si ju v plnom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach na ňu poukazuje. Samotná tzv. kolúzna väzba v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v porovnaní s inými väzobnými dôvodmi znamená citeľnejší zásah do osobnej slobody jedinca a existencia dôvodnosti takejto väzby je spravidla spojená s určitým stavom a nielen s konaním osoby, ktorej je z dôvodu tzv. kolúzneho správania obmedzená osobná sloboda. Samotná argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k existencii dôvodov tzv. kolúznej väzby má už len hypotetický charakter a nešpecifikuje spôsob a možnosti pôsobenia na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie obžalovaným R. Z. v prejednávanej veci.

Na druhej strane sa najvyšší súd nestotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, ktorou odôvodnil zánik dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné

stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Rovnaké kritériá platia aj pre prípad skúmania existencie dôvodov väzby počas prebiehajúceho trestného konania, bez ohľadu na jednotlivé fázy trestného konania. Je nevyhnutné zdôrazniť, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý bolo obžalovanému R. Z. vznesené obvinenie, sa zvýšila natoľko, že príslušný prokurátor na súde prvého stupňa podal na neho obžalobu. Pri posudzovaní dôvodov väzby orgány činné v trestnom konaní a súd môžu prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ Tr. por. Uvedené ustanovenia spolu s § 76 Tr. por. vyjadrujú ústavnú zásadu, že obvineného možno vziať do väzby iba z dôvodov a načas ustanoveným zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Nadriadený súd zastáva názor, že dôvody tzv. preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v prípade obžalovaného R. Z. pretrvávajú naďalej tak, ako boli ustálené predchádzajúcimi rozhodnutiami sudcu pre prípravné konanie, súdu prvého stupňa a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd ale zdôrazňuje, že pretrvávanie dôvodného podozrenia, že osoba, ktorá bola pozbavená slobody väzbou, spáchala trestný čin, je *conditio sine qua non* (podmienka, bez ktorej nie) zákonnosti jej ďalšieho držania vo väzbe. Po uplynutí určitého času to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí prísť iný významný a dostatočný dôvod alebo dôvody, a navyše musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou. Najvyšší súd si je vedomý významu osobnej slobody jedinca ako jedného zo základov demokratickej spoločnosti, a preto zdôrazňuje, že väzba je výnimočným opatrením. V súčasnom štádiu konania pred súdom prvého stupňa sa najvyšší súd nestotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého došlo k zoslabeniu dôvodov preventívnej väzby až do takej miery, že senát môže dospieť k záveru, že aj dôvody preventívnej väzby u obžalovaného R. Z. pominuli. A neobstojí ani poukaz na to, že obžalovaný je vo väzbe od 2. augusta 2013. Tvrdenie súdu prvého stupňa o zoslabení dôkaznej situácie obžalovaného R. Z. je podľa názoru najvyššieho súdu výsledkom izolovaného hodnotenia doteraz vykonaných dôkazov v priebehu hlavného pojednávania. Dôkazy je ale potrebné hodnotiť nielen jednotlivo, ale aj vo všetkých súvislostiach. Analýzou výpovedí svedkov M. Š. a F. N. možno

nájsť také súvislosti, ktoré neodôvodňujú záver súdu prvého stupňa o zoslabení dôkaznej situácie v prospech obžalovaného R. Z.. Nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že v priebehu konania pred súdom neboli zatiaľ vykonané žiadne dôkazy, alebo ktoré by boli dôvodom pre konštatovanie o dramatickej zmene dôkaznej situácie oproti situácii, ktorá existovala v čase podania obžaloby. Z priebehu hlavného pojednávania totiž jednoznačne vyplýva, že ani jeden z vypočutých obžalovaných, prípadne svedkov, nezmenil svoju výpoveď oproti prípravnému konaniu.

Ustanovenie § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. určuje podmienky tzv. preventívnej väzby. Pokračovaním v trestnej činnosti sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu tej istej povahy. Osoba obžalovaného R. Z. (jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti naznačuje ďalšie trestné konanie prebiehajúce v súčasnosti na inom súde) a povaha prejednávaneho skutku sú podľa názoru najvyššieho súdu dôvodmi, ktoré umožňujú záver o nebezpečenstve pokračovania v trestnej činnosti obžalovaným R. Z. v prípade, ak by bol prepustený z väzby na slobodu.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Pri aplikácii citovaného ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky vyplýva povinnosť pre súd skúmať podmienky väzby aj v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), vzhľadom k tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného zo základných ľudských práv a slobôd priznaných čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

Dôvody väzby, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru, sú stavané alternatívne. Na vzatie do väzby a držanie v nej preto postačuje akýkoľvek stav uvedených dôvodov, teda dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a potreba zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Vo vzťahu preventívnej väzby k Dohovoru a judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) je potrebné uviesť, že podľa judikatúry ESĽP preventívna väzba

antedeliktum nie je Dohovorom dovolená (rozsudok Ječius vs. Litva z 31. júla 2000). Podľa ESĽP tento dôvod je obmedzený len na poskytnutie prostriedku zmluvným štátom, ako prekaziť určitý konkrétny trestný čin, teda v podstate len na prekazenie trestného činu v štádiu pokusu, pre ktorý sa potom vedie trestné stíhanie. Nebezpečenstvo opakovania trestného činu ako dôvod väzby neopiera ESĽP o slová Dohovoru „je nutné zabrániť spáchaniu trestného činu“, ale o oprávnenie, ktoré ESĽP priznáva zmluvným štátom stanoviť vedľa dôvodov uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru ďalšie dôvody zatknutia, ktoré pristúpia navyše k dôvodnému podozreniu. Z toho vyplýva, že dôvod väzby, tak ako je upravený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a jeho aplikácia v judikatúre všeobecných súdov, nie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru.

Podľa názoru najvyššieho súdu v prípade obžalovaného R. Z. sú splnené podmienky väzby aj v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

V súvislosti s argumentáciou súdu prvého stupňa o dĺžke trvania väzby od 2. augusta 2013, najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por., podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene. Po analýze vyšetrovacieho a súdneho spisu najvyšší súd dospel k záveru, že požiadavka rýchlosti stanovená ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por. bola orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi, ktoré konali v prípravnom konaní, rešpektovaná a túto požiadavku spĺňa i postup súdu prvého stupňa po podaní obžaloby. Najvyšší súd zároveň považuje za významné zdôrazniť, že osobitná rýchlosť pri posudzovaní prípadu, na ktorú má osoba držaná vo väzbe právo, nemôže byť na ujmu úsilia sudcu plniť svoju úlohu s patričnou starostlivosťou.

V súlade s aktuálnou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky aj najvyšší súd za zákonný a ústavne konformný považuje taký postup, keď o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka sa rozhodne samostatným výrokom v uznesení. Potreba individualizácie výroku uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o nahradení, resp. nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, vyplýva z relevantných ustanovení Trestného poriadku o väzbe a procesných prostriedkov o náhrade väzby a najmä z charakteru základného práva na osobnú slobodu. Zásah do osobnej slobody v podobe jej obmedzenia musí mať svoj jednoznačný základ vo výrokovej časti súdneho rozhodnutia, s ktorou zákon spája právne účinky a musí sa odzrkadliť aj v jeho samostatnom odôvodnení. Najvyšší súd, rozhodujúci na podklade sťažnosti prokurátora o väzbe, bol povinný vzhľadom na preferenciu

osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 Dohovoru skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním obžalovaného na slobode za súčasného dohľadu probačného a mediačného úradníka. Argumenty obžalovaného uplatnené v žiadosti o prepustenie z väzby a vo vyjadrení k sťažnosti prokurátora nepresvedčili najvyšší súd o tom, že právny záujem obžalovaného na osobnej slobode prevažuje nad rizikom naplnenia väzobných dôvodov, ktorú skutočnosť premietol do výroku vlastného uznesenia, ktorým rozhodol o nenahradení väzby obžalovaného R. Z. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd procesný prostriedok, a to dohľad probačného a mediačného úradníka, nepovažuje za dostatočný na náhradu väzby obžalovaného R. Z.. Tento názor primárne opiera o závažnosť skutku, pre ktorý je voči nemu vedené trestné konanie, keď jeho konanie smerovalo proti životu a zdraviu fyzickej osoby s nenapraviteľným následkom. Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého nepovažuje procesný prostriedok - dohľad probačného a mediačného úradníka za dostatočnú náhradu väzby v prípade obžalovaného R. Z., vyplýva z povinnosti súdu pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, t.j. na dôsledné zachovávanie zákona, aby bola vo vedomí verejnosti upevňovaná viera v spravodlivosť postupu a rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní a súdov v záujme dôsledného dodržiavania zákonov a rešpektovania základných práv a slobôd jednotlivých fyzických a právnických osôb.

Najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora neopomenul ani argumentáciu obžalovaného R. Z. uplatnenú v žiadosti o prepustenie z väzby a vo vyjadrení k sťažnosti prokurátora vo vzťahu k nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II.ÚS 55/98, ktorú argumentáciu si osvojil aj súd prvého stupňa. Po analýze nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II.ÚS 55/98, z 18. októbra 2001 najvyšší súd nespochybňuje aktuálnosť záverov vyslovených ústavným súdom, treba však upozorniť na to, že ústavný súd prejednával v označenej veci sťažnosť sťažovateľa, obsahom ktorej nebol skutkový a právny stav identický s prejednávanou trestnou vecou obžalovaného R. Z.. S poukazom na svoj názor na hodnotenie dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa v prejednáwanej veci je najvyšší súd toho názoru, že východiská, ktoré obsahuje nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II.ÚS 55/98, z 18. októbra 2001 sú v prejednáwanej trestnej veci obžalovaného R. Z. neaplikovateľné.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, potom najvyšší súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil sťažnosťou

napadnuté uznesenie a zamietol žiadosť obžalovaného R. Z. o prepustenie z väzby s tým, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. trvajú naďalej a nenahradil väzbu obžalovaného R. Z. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. júla 2014

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval : JUDr. Pavol Polka

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová